

Türkiye’de Babalık Konusu Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

*¹Rukiye BALCIOĞLU - ²Hanifi PARLAR

¹0000-0002-5169-9048, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, rukiyebalc@gmail.com

²0000-0002-6313-6955, Doç. Dr. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, hanifiparlar@gmail.com

Geliş Tarihi : 23-06-2021

Kabul Tarihi : 28-10-2021

Öz

Çocukların sağlıklı bir ortam içinde yetişmesi, sağlıklı bireyler olarak büyümesinde ebeveynlerin katkısı çok önemlidir. Çocukların yetişmelerinde annelerin etkisi olduğu kadar babalarında rolü çok büyüktür. Babalık çok yönlü ve kapsamlı şekilde incelenmesi gereken bir konudur. Bu araştırmanın amacı Türkiye’de babalık konusu üzerine yapılan lisansüstü tezlerin inceleyerek alandaki genel eğilimleri değerlendirmek ve toplumdaki babalık rolüne ışık tutmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, YÖK ulusal tez merkezinden ulaşılan Türkiye’de babalık üzerine yapılan toplam 59 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bunlardan 46’sı yüksek lisans, 12 doktora tezi, 1 tipta uzmanlık alanında yapılmıştır. Çalışma grubu olarak 12 doktora tezi belirtilmiş olup, 1 tanesinin alan dışı olması diğer 2 tanesinin veri tabanı üzerinde kullanılmama ve yayınlanma izni bulunmamasıyla çalışmada örneklem kapsamında ele alınan tez sayısı 9 olmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak tematik yapı belirleme formu kullanılmış; verilerin çözümlenmesi ise frekans analizi ve kategorize analiz tekniği uygulanmıştır. Esas olarak ele alınan konulara bakıldığında “babalık rolü, babalık rolü algısı, baba ve çocuk etkileşimi, baba eğitim programları” öne çıkmaktadır. Çalışma kapsamında babalık üzerine yapılan lisansüstü tezlerin çoğunlukla yüksek lisans olduğu, dil olarak çoğunlukla Türkçe yazıldığı görülmektedir. Bulgular, ele alınan örneklem kapsamında babalık konusu üzerine yazılan doktora tezlerinin yeterli seviyede olmadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye’de babalık konusu, doktora tezi, içerik analizi

*¹ Rukiye BALCIOĞLU, İst. Ticaret Üniv. Sos. Bil. Enst. Aile Dan. Yük. Lisans Programı, rukiyebalc@gmail.com

Paternity Investigation of Thread on Graduate Theses in Turkey

Abstract

Parents' contribution is very important for children to grow up in a healthy environment and as healthy individuals. The influence of fathers in the raising of children is as great as for mothers. Fatherhood is a subject that should be researched multidirectional and comprehensively. The purpose of this research is by examining the general trend in the field of postgraduate thesis on paternity issues in Turkey and to shed light on the role of the father in society. Qualitative research methods and content analysis were used in the research. The study population, national Higher Education reached a total of 59 graduate theses held in Turkey on paternity thesis was reached. Of these, 46 master's, 12 doctoral theses, 1 medical specialty were done. 12 doctoral theses were specified as the study group, and the number of theses considered in the sample was 9, since 1 of them was out of the field and the other 2 did not have permission to use and publish on the database. In this research, a thematic structure determination form was used as data collection, and to summarize the data frequency analysis and category analysis techniques were used. Mainly, when we look at the topics covered, the role of fatherhood, perception of fatherhood, father and child initiative, father education programs stand out. Upon written in Turkish as a language. The findings show that doctoral dissertations written on paternity are not sufficient within the scope of the sample.

Keywords: *Paternity issues in Turkey, doctoral thesis, content analysis*

Giriş

Aile kavramı toplumsal yaşamın en temel birimidir. Toplumsallaşan ve gelişmekte olan yaşam içerisinde çocuğun yaşam boyunca ilişkide olduğu kişiler içinde en önemli olanlar tartışmasız, anne ve babalarıdır. Babalık kavramı çocuğun dünyaya gelmesinde ve sonrasında etken olandır. Annelik kadar babalık rolü de oldukça önemlidir. Babalık rolü eşin hamilelik süreciyle başlayıp, doğum sonrasında yaşam boyu devam eder. Babalık çocuğun yaşamı sürecinde etkili rol modellerinden biridir. Çocukların gelişimde etkili olması ve onların sağlıklı şekilde hayatlarını sürdürebilmesi için şüphesiz anne kadar babalık rolünün de büyük etkisi vardır. Çünkü çocuklar aile içi iletişimde anne ve babalarını gözlemleyerek büyürler. Anne ve babaların bazı tutum ve davranışlarını gözlem sırasında öğrenirler. Bu süreçte ebeveynlerin gösterdikleri farklı tutum ve davranışlar çocuğun gelişimini de doğrudan etkiler. Böylece çocuğun sosyal yaşamda gösterdikleri tutum ve davranışlarını kazanmalarında yardımcı olurlar. Babalık rolünün,

çocukların bu gelişim süreçlerinde farklı tutumları ve çocuk yetiştirme stilleri vardır. Bunların başında, otoriter babalar gelir. Bu tür anne babalar, çocuklarından katı kuralları takip etmelerini ve bu kurallara uymalarını beklerler. Bu aile ortamlarında kurallara uyum göstermeme durumu bir yaptırım ile sonuçlanır. Bu ebeveyn tarzını benimseyen ailelerde yetişen çocukların çabuk olgunlaştığı, daha az mutlu olduğu, daha kaygılı, utangaç, çekingen, düşük özgüvenli, daha bağımlı ve benlik saygısının daha düşük olduğu gözlemlenmektedir. Demokratik anne babalar da çocuğunun uyması gereken kuralları belirler. Ancak otoriter ebeveynlerden farklı olarak çocuğuna kuralların ne işe yaradığını anlatırlar. Çocuklarının ihtiyaçlarına yönelik hassas ve duyarlıdır, gerektiğinde çocukları ile ortak bir anlaşma yaparlar. Bu tarz ebeveynlerin çocuğundan beklentileri, çocuğun gelişimine ve yapısına uygundur. Bu ebeveyn tarzı ile yetişen çocukların nerede ve nasıl davranacağını farkında olduğu, sorumluluk sahibi, duygularını yönetebilen, daha sabırlı ve anlayışlı, öz güvenli ve benlik saygılarının yüksek olduğu gözlemlenmektedir. İhmalkar ebeveyn yaklaşımını benimseyen anne babalar çocuklarının fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını fark etmez ve ihmal ederler. İhmalkar ebeveynlerin, çocukları ile iletişimleri zayıftır ve çocuklarından beklentileri düşüktür. Genellikle çocuklarının yalnızca fiziksel ihtiyaçlarını karşılarlar, çocuklarının sosyal-duygusal yaşamlarında pek yer almazlar. Bu tür ebeveyn yaklaşımlarını benimseyen ailelerde yetişen çocukların öz kontrolleri, azimlerinin ve özgüvenlerin düşük olduğu gözlemlenmektedir. İzin verici ebeveynlerin çocuklarından sorumluluk beklentileri genelde çok düşüktür ancak sorumluluk düzeyleri yüksektir. Bu tarzı benimseyen ebeveynler, çocuklarına oldukça duyarlıdır ve iletişimleri ve çocukları ilişkileri bir ebeveyninden çok arkadaş gibidir. Çocuklarının kendi kendini denetlemesine izin verirler ve çocuklarının davranışları ile yüzleşmekten kaçınırlar. Bu nedenle çocuklarına kural ve sınır koymamayı tercih ederler. Tutarsız anne ve babalar, hem hoşgörülü ve hem de tutarsız tutumlar benimsemektedir. Bu tarzı benimseyen ailelerde bir ebeveynin onayladığı davranışı, diğeri onaylamamaktadır. Kurallar ve sınırlar konusunda netlik yoktur ve dolayısıyla bu ailelerde yetişen çocuklar onaylanan davranışın ne olduğunu anlamada zorluk çekmektedirler (Kaya Bican,2018). Bu ebeveyn stilleri babanın, çocuklar üzerinde uyguladıkları bazı yaklaşım türleridir. Çocuklar bu tutumlara göre şekillenir ve farklılık gösterirler. Bu nedenle babalık rolünün toplum üzerindeki etkisi yetişecek sağlıklı bireyler açısından oldukça önem arz etmektedir.

Babalık rolü algısını oluşturan temel faktörlerden biri de toplum yapısıdır. Toplumdaki aile yapısı, toplumun kadın ve erkeğe biçtiği roller, annelik ve babalıktan beklentileri gibi

etkenler babalık rolünün ve babalık rolüne dair toplumun algısını şekillendirmektedir (Mercan ve Tezel Şahin, 2017). 18. yüzyıl ile 19. yüzyılın başlarına kadar olan dönemde babaların en önemli görevi, çocuklarına ahlaklı olmayı öğretmek ve onlarda gördükleri hataları düzeltmektir (Zeybekoğlu,2013). Daha sonra sanayileşme, kentleşme ve göç gibi toplumsal olgular toplumsal yapıyı derinlemesine etkilemektedir. Sanayileşme ile birlikte babalık rolü ahlak öğretmenliği rolünden evin geçiminden sorumlu olan otoriter baba rolüne dönüşmüştür. Bu dönemde kadın daha çok ev işlerinden ve çocuk bakımından sorumluydu. Yani babanın çocuk üzerindeki rolü de dolaylı şekilde gerçekleşmekteydi. Sonraki dönemlerde 1970' den itibaren yeni bir babalık rolü kavramı ortaya çıkmıştır. Dönüşüme uğrayan toplumsal yapılarda, birçok yenilikle birlikte kadın-erkek ilişkileri ve rolleri büyük oranda değişime uğramaktadır. Toplumsal yapının değişimi ile birlikte, ulus devlet kavramının ortaya çıkışı da babalık rolü üzerinde etkisini göstermiştir. Ulus devlet kavramı ile birlikte, devletin okul gibi kurumlar aracılığıyla eğitim görevini üstlenmesi, daha fazla kadının çalışma hayatına katılması, toplum aile yapısının değişmesi gibi sebepler, babalık rolünü yeniden değişime uğratmıştır. Bu süreçte, kadınlar çalışma hayatında daha fazla yer alırken, çalışma saatlerinin uzun olması nedeniyle çocukların bakımında babaların etkin katılımına ihtiyaç duymuşlardır (Mercan ve Tezel Şahin,2017).

Kadının günümüzde toplumdaki ve aile içerisindeki rolü önemli ölçüde değiştiğini görmekteyiz. Yani kadın ve erkeğe yönelik olan cinsiyet rollerinde önemli yenilikler mevcuttur. Buna bağlı olarak toplumsal cinsiyet rolleri farklılık göstermektedir. Eskiden kadının aile içerisindeki rolü ve önemi sadece ev işleri ve çocuk bakımı iken, günümüzde çalışma hayatına girmesiyle birlikte aile ve toplum içerisindeki kadın ve erkek rolleri eşit makama ulaşmıştır. Bu değişimler anne ve babaların tutumları üzerinde birçok faktörü etkilemiştir. Toplumsal yaşamda değişkenlik gösteren faktörler kültürel bir inşa olarak babalık kavramını da doğrudan etkilemiştir. Buna göre babalığın bugünkü toplumsal yapısına ulaşmamız sosyal, siyasi, kültürel ve ekonomik yeniliklere dayalıdır. Bu yeniliklere göre baba her ne kadar çocuk bakımında ikincil olarak gözüksede babaların çocuklarla olan ilişkileri son yıllarda değişime uğramaktadır. Buna bağlı olarak erkeğin babalık rolü toplum olgusunda daha önemli ve kapsamlı bir konu haline gelmektedir.

Babalıkta, annelik ile beraber çocuk bakımının ve gelişiminde en önemli etkenlerden biridir. Toplumda ‘‘baba olmak’’ kapsamında önemli bir kavram vardır. Toplumda baba olmaya yönelik birçok temel mevcuttur. Babaların babalık yapma şekilleri, babalığı nasıl gerçekleştirdikleri diğer açıdan da erkeklerin toplumdaki babalık rolü ve nasıl yapacakları

ile ilgili temeller diyebiliriz. Dolayısıyla babalık kavramı ne kadar bireysel bir olgu olarak gözükmeye de aslında toplumsal ve kültürel açıdan şekillenmeye açık bir durumdur. Bununla beraber babalık kavramı içinde yaşadığımız toplumu ve kültürü de etkilemektedir. Babalık kültürü toplumdan topluma farklılık göstermektedir. Her toplumda farklı bir babalık olgusu mevcuttur. Bazı toplumlarda feminist babalar var iken bazı toplumlarda ataerkil baba geleneği hala devam etmektedir. Başka bir açıdan bakarsak baba kavramı, bazı kültürlerde oyun ile bağlantı kurulurken, bazı kültürlerde de disiplini sağlayan kişi olarak yani otoriter birey olarak bağlantısı kurulmaktadır. Yani hem kültürden kültüre farklılık gösterir hem de norm olarak farklı ifadelerle sınırlandırılmıştır. Yani toplumun değer ve normları ile şekillendirilmiştir. Örnek ile belirtmek gerekirse, ABD'deki babaların Japonya'daki babalara göre çocukları ile daha fazla birebir zaman geçirdikleri, Japonya'daki babaların babalık algısının disiplin ve otorite kavramları ile ilişkili olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, Amerikan babaların oğulları ile kızlarından daha fazla zaman geçirdikleri, Japon babaların ise kızları ile oğullarından daha fazla zaman geçirdikleri ifade edilmiştir. Bu durum Japon babaların koruyucu tutumları, Japonya'nın geleneksel toplum yapısı ve Amerika'nın bireyselliğe verdiği önem ile bağlantılı olabilir (Mercan ve Şahin, 2017).

Araştırma konumuz olan Türkiye'deki babalık konusuna baktığımızda ise önceden beri varolan geleneksel bir olgu vardır. Türkiye'deki baba figürüne bakıldığında genel olarak ataerkil yapıya uygun otoriter bir figür vardır. Bu durum Türkiye'deki kırsal kesimlerde çoğunluk gösterse de kentsel kısımlarda da mevcuttur. Örnek ile belirtmek gerekirse ev içerisinde kumanda babanın elinde olur, yemek baba ile birlikte yenilir, çocukların üzerinde izin verme durumu babaya ait olan geleneksel bir yapı söz konusudur. Ancak yukarıda da bahsettiğimiz gibi bu durum zaman içinde yaşanan toplumsal dönüşümlerle birlikte değişime uğramıştır. Özellikle kentsel kısımlarda bu durum ataerkil durumundan demokratik bir aile durumuna geçmiştir. Tamamen bir değişim söz konusu olduğunu söylenemez ancak genel bir dönüşüm meydana gelmiştir.

Dünyada ve Türkiye'de yapılan birçok araştırma çocuğun eğitiminde annenin olduğu kadar babanın da önemli olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle son 30-35 yıl öncesine değin çocuğun gelişiminde babanın varlığı ve etkisi hep dolaylı olarak incelenmiş, dikkat hep anne çocuk ilişkisine yoğunlaşmıştır. 1980'li yılların ilk yarısından itibaren, babanın çocuk gelişimi ve aile yaşantısındaki etkileri üzerine yapılan araştırmalarda artış gözlenmeye başlanmıştır (Uzun, Simsar ve Karaca, 2019). Türkiye'deki babalık konusu

üzerine yapılan araştırmaların ve ortaya konulan verilerin, toplumsal yapı ve kültür açısından oldukça önem arz etmektedir. Gelecek için yapılmakta olan veya yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır. Değişen rolleriyle babalar, geçmişe oranla çocuklarıyla daha fazla zaman harcamaya ve çocuk bakımıyla ilgili daha fazla sorumluluk almaya başlamıştır. Baba katılımının artmasından sonra çocuğun bakımı, eğitimi ve çocukla bire bir etkileşimden oluşan babalık rolü ve çocuk gelişimindeki etkileri daha anlaşılmalıdır. Nitekim çocuk bakımına baba katılımının yararı çok sayıda araştırmada ortaya konulmuştur (Kuzucu, 2011). Bundan dolayı toplumdaki insanların bu konuda bilinçlenmesine, babalık rolünün sağlıklı şekilde uygulanabilmesine olanak sağlayacaktır. Çocukların erken çocukluktan, yetişkin oldukları döneme kadar gösterdikleri davranışlarında ve tutumlarında tamamen etkili olan faktörlerden biri içinde yetişmiş olduğu ailesidir. Böylece topluma sağlıklı ve bilinçli bireyler kazandırmak amacıyla bilinçli ve öngörülü ebeveynler olmalıdırlar. Toplumda ve kültürde ne kadar bu konuyla ilgili araştırmalar, yazılar, duyurular ve çalışmalar mevcutsa bir o kadar konunun değerini ve önemini kavrayabiliriz. Aynı zamanda gerçekleştirilen araştırmaların güncel, toplumun gereksinimlerini karşılayan, alana uygun ve kaliteli şekilde olması önemlidir. Babalık konusu üzerine yazılan lisansüstü tezler, toplumun aile ve sosyal politikalarda, sivil toplum örgütlerinde ve alanla ilgili çalışmalar yürüten kurumlarda stratejileri belirleme sürecine dayanak olan araştırmalıdır. Bu nitelikleri kapsayan araştırmacıların oluşması ve kaliteli araştırmaların ortaya çıkarılması için yüksek lisans ve doktora düzeyindeki akademik çalışmaların daha fazla olması, olan çalışmaların gözden geçirilip, derinlemesine incelenerek sunulması önemli bir husustur.

Bu çalışmanın amacı; ‘‘Türkiye’de babalık konusu üzerine yapılan doktora tezlerini içerik açısından kapsamlı şekilde inceleyip, bu alanda ülkemizdeki bilimsel gelişmelerin genel eğilimleri ortaya koymak ve toplumdaki baba rolünün nasıl gerçekleştiğini belirlenmesi ve etkileşim içerisindeki sorumluluk sahibi babalığın önemini ortaya konması açısından gelecekte yapılacak olan çalışmalara yol göstermek amaçlanmıştır. Araştırmanın belirtilen amacı doğrultusunda aşağıda bulunan araştırma sorularına yanıtlar aranmıştır.

1.Araştırılan tezlerin yıllara göre dağılımı nedir?

2.Araştırılan tezlerin illere göre dağılımı nedir?

- 3.Araştırılan tezlerin konusu nedir?
- 4.Araştırılan tezlerin üniversitelere göre dağılımı nedir?
- 5.Araştırılan tezlerin enstitüsüne göre dağılımı nedir?
- 6.Araştırılan tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı nedir?
- 7.Araştırılan tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımı nedir?
- 8.Araştırılan tezlerin tez örnekleme / çalışma gruplarına göre dağılımı nedir?
- 9.Araştırılan tezlerin araştırma tekniğine göre dağılımı nedir?
- 10.Araştırılan tezlerin veri toplama aracı nedir?
- 11.Araştırılan tezlerin kullanılan istatistiki analizleri nelerdir?
- 12.Araştırılan tezlerin, tez danışmanları ve unvanları nelerdir?
- 13.Araştırılan tezlerin yazarlarının cinsiyetlerine göre dağılımı nelerdir?
- 14.Araştırılan tezlerin yazım dili nedir?

Yöntem

Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemine göre planlanmış olup, betimsel tarama modelinde kurgulanmıştır. Nitel araştırma, teori oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olgulara bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır. Bu da araştırmacının esnek olmasını, toplanan bilgilere göre araştırma sürecini yeniden şekillendirmesini ve gerek araştırma deseninin oluşmasında gerekse toplanan bilgilerin analizinde tümevarıma dayalı bir yaklaşım izlemesini gerektirir. Nitel araştırmada üç tane bilgi toplama yöntemi vardır. En sık kullanılanı görüşme, ikincisi gözlem ve son olarak yazılı doküman ve belgelerin analizi. Bu araştırma kapsamında son bilgi toplama yöntemi olan belgelerin analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada incelenen olgu veya olaylarla ilintili bilgiler içeren yazılı belgelerin ayrıntılı olarak taranması ve bu bilgilerden yeni bir bütünlük oluşturulması, doküman/metin analizi olarak adlandırılır (Creswell, 2002;akt. Baltacı,2019).

Evren ve Örneklem

Türkiye’de babalık konusu alanında yapılan doktora tezlerine ulaşmak için çalışmanın kuramsal evreni Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ‘‘Ulusal Tez Merkezi’’ tarafından ‘‘babalık konusu’’ bölümünde yer alan ve yazarların yayınlamasına izin verdikleri, toplam 59 lisansüstü tez belirlenmiş olup, 46 ‘sı yüksek lisans, 12 ‘si doktora tezi ve 1 tıpta uzmanlık olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini ise YÖK Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından 1996 yılından itibaren arşivlenen babalık konusu üzerine 12 doktora tezine ulaşılmıştır. Ancak 1 tanesi alan dışı olduğu ve diğer 2 tanesinin kullanılma ve yayınlanma izni olmadığından çalışma grubu 9 doktora tezi ele alınarak kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışma kapsamında veri toplamak amacıyla Türkiye’de babalık konusu alanında tezlerin incelenmesi üzerine yapılan çalışmaları incelemek amacıyla araştırmacı tarafından araştırmacının amacına uygun olarak içerik inceleme formu hazırlanmıştır. Bu forma göre araştırmanın yapıldığı yıl, araştırmanın yapıldığı il, araştırmanın yapıldığı üniversitesi, araştırmanın yapıldığı anabilim dalı, araştırmanın yapıldığı tezin konusu, araştırmanın yapıldığı araştırma yöntemi, araştırmanın yapıldığı araştırma tekniği, araştırmanın yapıldığı veri toplama aracı, araştırmanın yapıldığı tez örneklemini / çalışma grubu, araştırmanın yapıldığı yazım dili, araştırmanın yapıldığı kaynak türü, araştırmanın yapıldığı tez yazarı, araştırmanın yapıldığı cinsiyeti, araştırmanın yapıldığı danışman adı ve unvanı vardır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın hazırlanmasında veri toplama aracı olarak Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ‘‘Ulusal Tez Merkezi’’ veri tabanı olarak kullanılmıştır. Ulaşılan 12 doktora tezinden 9’unun uygun olup kullanıma izin verilmesinden dolayı çalışmada örneklem kapsamında incelenen tez sayısı 9 olmuştur.

Verilerin Analizi

Veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. İnceleme formu olarak

içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi yöntemi, sorunun sistematik ve tarafsız bir biçimde sunumunu hedefler (Koçak ve Arun, 2006).İçerik analizi veriden onun içeriğine ilişkin tekrarlanabilir ve geçerli sonuçlar çıkarmak üzere kullanılan bir araştırma tekniğidir (Krippendorff, 1980; akt. Koçak ve Arun,2006).Araştırmada içerik analizi olarak YÖK Ulusal Tez Merkezinden alınan doktora tezleri pdf formatında bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler, içerik analiz türlerinden kategorize analiz teknikleri ile çözümlenmiştir. Kategorize analiz kapsamında, babalık konusu dalında yazılan doktora tezlerinin yıllara, yöntemlerine, konularına göre kodlanarak tablolar halinde bulguların tanımlanması halinde sunulmuştur.

Bulgular

Çalışmada Türkiye’de babalık konusu üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda veri toplama aracında belirtilmiş olduğu gibi ulaşılan tezlerin yıllarına, üniversitelerine, cinsiyetine, konusuna, yöntemine, örnekleme, tekniğine, veri toplama aracına, danışman adına ve unvanına, tez adına ve yazım diline göre incelenip elde edilen bulgular kapsamında aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 1. Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı	Sıklık
1999	1
2008	1
2010	2
2014	1
2016	3
2017	2
Toplam	9

Tablo 1 incelendiğinde, örnekleme dahil edilen 9 doktora tezi sunulmuştur. Doktora tezlerin 1999 -2017 yılları arasında yazıldığı görülmektedir. Tabloya baktığımızda ele alınan çalışma grubu kapsamında çalışmaların yıllara göre dağılımında en çok 2016 yılında çalışma yapıldığı görülmektedir. Diğer açıdan babalık konusu üzerine yapılan, böyle önemli bir konunun, tez sayısının 9 olması konu üzerine yapılan çalışmaların yeterli olmadığını göstermektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Araştırmaların İllere Göre Dağılımı

Tablo 2.Çalışmaların illere göre dağılımı

Çalışmaların illere göre dağılımı	Sıklık
Konya	1
Ankara	3
Eskişehir	1
İstanbul	2
Elazığ	1
Isparta	1
Toplam	9

Tablo 2 incelendiğinde, babalık konusu üzerine yapılan çalışmalarda en çok olan üniversitelerin Ankara ve İstanbul Üniversiteleri olduğu görülmektedir. Diğerlerinde ise dengeli bir dağılım söz konusudur.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Araştırmaların Tez Konularına Göre Dağılımı

Tablo 3.Çalışmaların tez konularına göre dağılımı

Tez Tez Konusu
1.Ergenlerin saldırgan davranışları, baba katılımı ve baba katılımının yordayıcıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi
2.Türk sinemasında baba temsili
3.Oyun temelli baba-bebek etkileşim programının baba ve bebek davranışlarını arasındaki etkisinin incelenmesi
4.Türkiye’deki sosyal politikaların aile merkezliliğine babalık tecrübesinden bakmak:Ankara örneği
5.1980 – 2000 arası Türk romanında baba figürünün toplumsal analizi
6.Türkiye’de X kromozomuna bağlı 12 STR dokusunun genetik analizi
7.Doğu Anadolu bölgesi Elazığ il popülasyonuna ait 15 STR lokusları için allel frekansları dağılımının incelenmesi
8.Babaların 3-6 yaş grubu çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğini belirleme ve geliştirme
9.7 tetramik STR lokusunun kriminal identifikasyonundaki önemi

Tablo 3’de babalık konusu üzerine yapılan doktora tezlerin konuları görülmektedir. Konuları incelediğimizde çeşitli konular üzerinde durulduğu değerlendirilmiştir. Çalışmalarda özne aynı olsa da içerik olarak farklı konulara değinildiği görülmektedir. Babalık konusu ile ilgili konu alanı oldukça geniş olmasından dolayı, toplumdaki diğer konulara da değinilmesi gerektiğini değerlendirilmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Tablo 4. Çalışmaların üniversitelere göre dağılımı

Üniversiteler	Sıklık
1.İstanbul Üniversitesi	2
2.Anadolu Üniversitesi	1
3.Gazi Üniversitesi	1
4.Hacettepe Üniversitesi	1
5.Süleyman Demirel Üniversitesi	1
6.Ankara Üniversitesi	1
7.Fırat Üniversitesi	1
8.Selçuk Üniversitesi	1
Toplam	9

Tablo 4 incelendiğinde babalık konusu üzerine yapılan araştırmaların üniversitelere dağılımı görülmektedir. Tabloya baktığımızda babalık konusunda yapılan doktora tezin en çok İstanbul üniversitesinde yapıldığını diğer üniversitelerin dengeli bir dağılım içinde olduğu görülmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Enstitülere Göre Dağılımı

Tablo 5. Çalışmaların enstitüye göre dağılımı

Enstitüler	Sıklık
1.Eğitim Bilimleri Enstitüsü	1
2.Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1
3.Sosyal Bilimler Enstitüsü	5
4.Fen Bilimleri Enstitüsü	1
5.Adli Tıp Enstitüsü	1
Toplam	9

Tablo 5' de çalışmaların enstitülere göre dağılımı incelenmektedir. Bu dağılıma göre bulgularda babalık konusu üzerine yapılan çalışmaların en çok bu konuda öne çıkması beklenen enstitüsü olan Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapıldığı görülmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Tablo 6. Çalışmaların anabilim dallarına göre dağılımı

Anabilim Dalları	Sıklık
1.Psikoloji Anabilim Dalı	1
2.Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı	1
3.Çocuk Gelişimi ve Eğitim Anabilim Dalı	1
4.Sosyal Hizmetler Anabilim Dalı	1
5.Sosyoloji Anabilim Dalı	1
6.Disiplinlerarası Adli Bilimler Anabilim Dalı	1
7.Biyoloji Anabilim Dalı	1
8.Çocuk Gelişimi ve Ev Yönetimi Anabilim Dalı	1
9.Fen Bilimleri Anabilim Dalı	1
Toplam	9

Tablo 6’da çalışmaların anabilim dallarına göre dağılımını incelediğimizde doktora tezlerinin 9 farklı anabilim dalı bünyesinde yazıldığı görülmektedir. Yani eşit bir dağılım söz konusudur.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Tablo 7.Çalışmanın araştırma yöntemlerine dağılımı

Araştırma Yöntemi	Sıklık
1.Nicel Yöntem	4
2.Nitel Yöntem	2
3.Karma	3
Toplam	9

Tablo 7 incelendiğinde, en çok tercih edilen araştırma yöntemi nicel yöntem olduğu görülmektedir. Araştırma konusu ‘babalık’ olduğu için daha çok nitel ve karma yöntem ile yapılması önerilmektedir. Böylece konunun, içerik açısından literatür de daha verimli olmasını ve araştırma açısından derinlemesine analiz edilmesini sağlamış olacaktır.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Tez Örneklemine / Çalışma gruplarına Göre Dağılımı

Tablo 8.Çalışmaların tez örneklemine / çalışma gruplarına göre dağılımı

Tez örnekleme / çalışma grubu
1.Babalar ve çocuklar
2.Türk sinemasındaki babalar
3.Babalar ve bebekler
4.Çalışan babalar
5.Türk Romanındaki Baba Olgusu
6.Erkekler ve Kadınlar
7.Elazığ yerli halk popülasyonuna ait sağlıklı ve birbiriyle akraba olmayan bireyler
8.Konya İl Merkezindeki 3-6 yaş grubunda çocuğu olan babalar ve anneler
9.Türkiyenin çeşitli yörelerinde doğmuş olan ve aralarında akrabalık ilişkisi bulunmayan her iki cinsten sağlıklı bireyler

Tablo 8’de çalışmaların tez örneklemine / çalışma gruplarına göre dağılımı gösterilmiştir. Çalışmamız nitel araştırma yöntemi ile ele alındığında çalışma grupları belirtilmiştir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Araştırma Tekniğine Göre Dağılımı

Tablo 9. Çalışmaların araştırma tekniğine göre dağılımı

Araştırma Tekniği	Sıklık
1.Sistemik literatür inceleme yöntemiyle (Deneysel model)	1
2.Betimsel model- (Delphi tekniği, görüşme tekniği)	1
3.Deneysel model ve tarama modeli	1
4.Görüşme tekniği (Simetri-Asimetri çerçevesi)	1
5.Sistemik literatür inceleme yöntemiyle (İçerik analiz, tasviri analiz ve tarama tekniği)	1
6.İstatistik	3
8.Betimsel ve deneysel model (tekil –ilişkisel tarama modeli)	1
Toplam	9

Tablo 9’da çalışmaların araştırma tekniğine göre dağılımı yer almaktadır. Tabloda incelenen araştırma tekniği çeşitlilik göstermektedir. Deneysel model tekniklerin en çok tercih edilen yöntemler olduğu dikkat çekmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Tablo 10. Çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı

Veri Toplama Aracı	Sıklık
1.Görüşme formu ve 5 tür ölçek tipi olmak üzere 6 tür veri toplama aracı	1
2.Görüşme formu, anket ve bilgisayar programı	1
3.Kişisel bilgi formu ve tarama testi ve 2 tür ölçek olmak üzere 4 veri toplama aracı	1
4.Yarı yapılandırılmış görüşme formu ve baba destek programı(BADEP) veri tabanı	1
5.Literatür kaynak taraması(sürelî yayınlar,ilgili tezler ve örnek eserler	
6.İstatistiksel Veriler	3
7.Anket ve açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu ve ses kayıt cihazı	1
Toplam	9

Tablo 10’ da babalık konusunda yapılan çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı yer almaktadır. Yapılan çalışmalardan en çok tercih edilen veri toplama araçları içinde görüşme formu ve istatistikî veriler olduğu görülmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Kullanılan İstatistikî Analiz Türlerine Göre Dağılımı

Tablo 11. Çalışmaların kullanılan istatistikî analiz türlerine göre dağılımı

Tez / İstatistikî Analiz Türleri
1.Betimsel istatistikî analiz, standart sapmalar (SS) ,SPSS, korelasyon analizi, regresyon analizi
2.Döküman analizi, standart sapma (SS),frekanslar (f) ,yüzdeler (%) ,SPSS, istatistikî analiz, geçerlik ve güvenilirlik analizleri
3.Betimsel istatistikî analiz, ön test, son test analizleri, standart sapma(SS),frekans(f),oran, Denver II gelişimsel tarama testi
4.Şablon analizi(tematik),kodlama analizi
5.Mikro analiz, içerik analiz, tasviri analiz ve döküman analizi
6. İstatistiksel analizler (güç analizi)
7.Çıkarımsal istatistikî analiz, frekans(f),yüzdeler (%)
8.Betimsel ve deneysel analiz, Mann-Whitney U testi, Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi, bağımsız örneklem t testi, ön test-son test, tek faktörlü varyans analizi (ANOVA),çok değişkenli varyans analizi (MANOVA)
9.İstatistiksel analiz (STR analizi), ampirik ve teorik (frekans (f) , yüzdeler (%)

Tablo 11’de babalık konusu üzerine yapılan çalışmaların analiz türlerine göre dağılımı yer almaktadır. Çalışmalarda çeşitli analiz türleri kullanıldığını görülmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Tez Danışmanlarının Adları ve Unvanları

Tablo 12. Çalışmaların tez danışmanların adlarına ve unvanlarına göre dağılımı

Tez danışmanları	Unvan	Ad-Soyadı
1.	Prof. Dr.	Gül Şendil
2.	Doç. Dr.	N. Aysun Akıncı Yüksel
3.	Doç. Dr.	Ayşe B. Aksoy
4.	Doç. Dr.	Nilgün Küçük Karaca
5.	Doç. Dr.	Nazmi Avcı
6.	Prof. Dr.	Berrin İmge Ergüder
7.	Doç. Dr.	Mehmet Tokdemir ve Vahit Konar
8.	Prof. Dr.	Nuray Senemoğlu
9.	Doç. Dr.	Ersi Abacı Kalföğlu

Tablo 12 ‘ de babalık konusunda çalışan tez danışmanların adları ve unvanlarına göre dağılımı yer almaktadır. Araştırmamızda ele aldığımız çalışma grubu doktora tezi olarak belirlendiğinden, tez danışmanların unvanlarına bakıldığında daha çok doçent olduğunu görmekteyiz.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Yazarlarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Tablo 13.Çalışmaların yazarlarının cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	Sıklık
Kadın	6
Erkek	3
Toplam	9

Tablo 13’de incelenen lisansüstü araştırmacıların doktora seviyesinde hazırladığı çalışmalarda, tez danışmanlarının cinsiyetlerine bakıldığında 6 kişisi kadın, 3 kişinin erkek olduğu görülmektedir. Doktora seviyesinde tez danışmanlığı yapan kadınların erkeklerden fazla olduğu görülmektedir.

Babalık Konusu Üzerine Yapılan Çalışmaların Yazım Dillerine Göre Dağılımı

Tablo 14.Çalışmaların yazım dillerine göre dağılımı

Yazım Dili	Sıklık
Türkçe	9
İngilizce	-
Toplam	9

Tablo 13.Çalışmaların yazım dillerine göre dağılımı incelendiğinde, tez yazımının tamamen ana dilde yazıldığı görülmektedir. Bu da çalışmaların uluslararası akademik platformda mevcut olmadığını göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Türkiye’de babalık konusu üzerine yapılan lisansüstü tezleri; yıl, il, konu, üniversite, enstitü, anabilim dalı, yöntemi, çalışma grubu, tekniği, veri toplama aracı, kullanılan istatistik analizleri, danışman adı, unvanları ve yazım dili açısından incelenmiştir. Analiz etmek üzere gerçekleştirilen bu araştırma genel bir değerlendirme niteliğindedir.

Uzun, Simsar ve Karaca (2019) erken çocukluk eğitimi alanındaki baba çocuk ilişkisi konusunda, lisansüstü tezlerini kapsayan araştırmasında en fazla lisansüstü tezlerin 2016 yılında üretildiğini dile getirmiştir. En fazla tezin Gazi üniversitesinde ve İç Anadolu Bölgesi’ndeki üniversitelerde yapıldığını belirtmiştir. Araştırmamız kapsamında

incelenmesi yapılan lisansüstü tez çalışmalarının, doktora tezlerini kapsayan bölümünde ise Babalık konusu bağlamında aynı şekilde benzerlik göstererek en çok 2016 yıllarında üretildiği ortaya çıkmıştır. Yine araştırmamız içerisinde lisansüstü tezleri değerlendirmesi yapıldığında, en fazla tezin İstanbul üniversitesinde yapıldığı belirlenmiştir. İl olarak analizini yaptığımızda ise en çok tezin Ankara’da yazıldığı ardından İstanbul olduğu analiz edilmiştir.

Bunun nedeni erken çocukluk eğitimi alanında lisansüstü programların ilk olarak Ankara’da bulunan köklü üniversitelerde açılmış olması olabilir (Uzun, Simsar ve Karaca, 2019) .

Genel olarak çalışmanın konu olarak içeriğine baktığımızda, babalık rolü, şüphesiz çocuğun gelişimi için en önemli etkenlerden biridir. Çocukların gelecekte daha sağlıklı bireyler olması ve topluma daha iyi bireyler kazandırılması için bu durum hem sosyolojik hem de bireysel olarak önem arz etmektedir. Türkiye’de babalığın sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan önemi ve etkileşimi çok büyüktür. Aileyi meydana getiren bireyler anne, baba ve çocuğa düşen roller topluma ve zamana göre farklılık göstermektedir. Bu nedenle babalık rolünün kavranabilmesi için farklı zamanlarda toplum tarafından nasıl biçimlendiğini değerlendirmek gereklidir. Çünkü babalık kültürü, her toplumda farklı değer ve normlara sahiptir.

Araştırmada da belirttiğimiz gibi genel olarak değerlendirdiğimiz de babalık rolü özellikle 1970’li yıllardan sonra ‘yeni babalık’ kavramı etrafında şekillenmiştir. Bu durum tamamen yaşanan toplumsal değişmelerle ilgilidir. Sanayileşme, kentleşme, modernleşme ve küreselleşme gibi nitelikli bir toplumsal değişim meydana gelmiştir. Nitekim aile yapısı bu değişimlerden en çok etkilenen kurumdur. Buna bağlı olarak toplum tarafından kadına verilen rolün ikinci planda olması, ev işleri ve çocuk bakımı ile sınırlandırılması tamamen değişkenlik gösterip, kültürel bir yapı olarak bilinen babalığın rol tanımını nasıl dönüştürüldüğünü göstermektedir. Babalık rolü aile içi daha geniş bir alana yayılmaktadır. Önceleri babalık, toplum da ağırlıklı olarak ekonomik olarak ön plandayken şimdi daha geniş bir platforma yayılarak kültürel değerleri de artış göstermektedir. Sadece evin geçiminden sorumlu olan baba rolünün dışına çıkarak, çocuğun gelişimin de, ev işlerinde de etkili olarak çocukların gelişimi için daha sağlıklı bir profil oluşturulmaktadır.

Toplumda yenilikçi bir yapıda bireyselleşmiş nitelikli bir toplum algısı oluşmuştur. Toplumsal yapının değişmesiyle birlikte babalık rolü de değişkenlik göstermiştir. Böylelikle babalık rolü toplum açısından da önem arz etmektedir.

Babalık rolü, içinde yaşadığı topluma göre şekillendiğinden Türkiye’deki babalık rolü de aynı şekilde etkilenmiştir. Genel olarak baktığımızda Türkiye’de babalık kavramı bir yandan belli kesimlerde ataerkillik devam ederken, diğer taraftan da toplumsal değişme süreci ile birlikte babalık rolü geleneksel modelden daha modern bir rol haline gelmektedir. Dolayısıyla toplum içinde bulunan kesime göre farklılık göstermektedir. Böylece, babalık kültürü günümüzde çocuk gelişiminde daha çok aktif olmaya başlayarak, katılımcı babalar olmaktadır.

Babalık konusu üzerinde 1999-2017 yılları arasında yapılan çalışmaların incelenmesi sonucunda bu yıllar arasında lisansüstü tezlerin, çalışma grubu olarak doktora seviyesindeki tezleri ele alındığında toplam 12 doktora tezi yapıldığı belirlenmiş olup 9’u ele alınmıştır. Araştırma kapsamında; babalık konusu üzerinde yapılan çalışmaların lisansüstü tezlerinin genellikle yüksek lisans seviyesinde olduğu görülmüştür. Günümüzde babalık kavramının aile ve toplum içindeki yeri ve aynı zamanda çocuk için önemi göze alındığında yapılan araştırma kapsamında, doktora seviyesinde babalık konusu üzerinde yeterli tez çalışması yapılmadığı belirlenmiştir. Zaten genel olarak bakıldığında Türkiye’de babalar ile ilgili ele alınan çalışmaların oranı anneler ile ilgili ele alınan çalışmalara göre daha düşüktür. Buna bağlı olarak böyle önemli bir konunun, alanın gelişimi açısından artırılması gerektiği düşünülmektedir. Şöyle ki; doktora seviyesinden babalık konusu üzerinde yapılan araştırmalar ile alanın ayrıntılı şekilde detaylarının tespit edilmesine bununla birlikte olumlu ve olumsuz yönlerin belirlenmesine, buna uygun önerilerin verilmesi, programların oluşturulması ve sosyolojik açısından da literatür çalışmalarının artırılması, etkin ve verimli olacaktır. Böylelikle doktora tezi yazacak kişilerin daha çok bu alana yönelmesi, temaların bu alanda olmasına dikkat edilmesi, her aşamasıyla ele alınıp genel bir değerlendirme yapılması ve süreklilik göstermesi gerekmektedir. Aynı zamanda araştırmada çalışmaların yazım dilinde sadece Türkçe olması uluslararası alanda okunurluk oranını düşürmektedir. Bu durumun uluslararası alanda okunurluğun artması için İngilizce doktora tezlerinin artması önem arz etmektedir. Lisansüstü araştırmaların ve tez yazımlarının yabancı dilde yazılması gerektiği gözlemlenmiştir.

Bu araştırmada YÖK tez tarafından, babalık konusu üzerine yapılan lisansüstü tezlerde, sadece doktora seviyesindeki tezler ele alınmıştır. Bunun dışında Google Akademik, ULAKBİM, ASOS indeksleri taranarak ulusal veya uluslararası araştırmalar analiz edilerek ortaya yeni çalışmalar çıkarılabilir.

Günümüzde araştırmaların nitel yöntem ile kullanılması daha çok tercih edilmektedir. Nitel araştırmaların uluslararası alanda artması sebebiyle birlikte araştırmaların içerik olarak daha detaylı ve verimli olduğunu düşünölmüştür. Yapılan bu çalışmada, incelenen doktora seviyesindeki tezlerin araştırma yöntemleri analiz edildiğinde en çok nicel yöntemin kullanıldığı, nitel ve karma modellerin dengeli şekilde ancak nicel yöntemeye göre az kullanıldığı tespit edilmiştir. Nicel araştırma yönteminin pratiklik açısından araştırmacılara büyük kolaylık sağlasa da konunun tespiti ve çözüm önerileri sunması bakımından yeterli değildir. Dolayısıyla yapılan araştırmalarda, babalık konusu üzerine yapılan çalışmaların, alanı bakımından da daha toplumsal bir konu olmasından kaynaklı, nitel yöntem ile yapılması teşvik edilmelidir. Böylece hem daha çok derinlemesine analiz yapılması hem de bilgi toplanması için nitel araştırma yöntemi önerilmektedir. Bu araştırmalar günümüzde babalık rolünün yeniden şekillenmesini ve daha iyi tanımlanmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- [1]. Aksoy, A. (2010) . *Doğu Anadolu bölgesi Elazığ il popülasyonuna ait 15 str lokusları için allel frekansları dağılımının incelenmesi*. Yayınlanmış doktora tezi Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- [2]. Baltacı, A. (2019), Nitel araştırma süreci: nitel araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,5(2), 368-388.
- [3]. Bican, K. E. (2018). *Anne baba stilleri ve çocuklara etkileri*.09.01.2020 Tarihinde <http://www.anababalik.com/182-2/> adresinden erişilmiştir.
- [4]. Demir, E. (2016) . *Oyun temelli baba-bebek etkileşim programının baba ve bebek davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- [5]. Eroğlu, A. (2016).*Türkiye’deki X kromozomuna bağlı 12 STR lokusunun genetikanalizi*. Yayınlanmış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- [6]. Filoğlu, G. (1999). *7 tetramerik str lokusunun kriminal idantifikasyondaki önemi*. Yayınlanmış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- [7]. Karabulut, H. (2017) . *Ergenlerin saldırgan davranışları, baba katılımı ve baba katılımının yordayıcıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- [8]. Kuzucu, Y.(2011).Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi. *Türk Psikolojik Çalışma ve Rehberlik Dergisi*,4 (35),79-85.
- [9]. Mercan, Z. ve Tezel Şahin, F. (2017) . Babalık rolü ve farklı kültürlerde babalık rolü algısı. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2 (2),1-10.
- [10]. Özgür, Ö. (2017) . *Türk sinemasında baba temsili*. Yayınlanmış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- [11]. Topçu, G. (2016) . *Türkiye’deki sosyal politikaların aile merkezliliğine babalık tecrübesinden bakmak: Ankara örneği*. Yayınlanmış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- [12]. Uzun, H. , Simsar, A. ve Karaca, N. H. (2019). Türkiye’de erken çocukluk dönemindebaba çocuk ilişkisi konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-8.
- [13]. Ünüvar, P. (2008) . *Babaların 3-6 yaş grubu çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğini belirleme ve geliştirme*. Yayınlanmış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- [14]. Yazıcı, H. (2014) . *1980-2000 arası Türk romanında baba figürünün toplumsal analizi*. Yayınlanmış doktora tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- [15]. Zeybekoğlu, Ö. (2013) .Günümüzde erkeklerin gözünden babalık ve aile. *Akdeniz Beşeri Bilimler Dergisi*, III/2,297-328.